Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U-10/24**, rješavajući zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Vesna Trifunović)**, na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 94/14, 47/23 i 41/24), u sastavu:

Seada Palavrić, predsjednica
Valerija Galić, potpredsjednica
Angelika Nußberger, potpredsjednica
Mirsad Ćeman, sudija
Helen Keller, sutkinja
Ledi Bianku, sudija
Marin Vukoja, sudija

na sjednici održanoj 23. januara 2025. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinja Vesna Trifunović)** za ocjenu ustavnosti Zakona o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 33/02, 37/03 i 76/11),

utvrđuje se da Zakon o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 33/02, 37/03 i 76/11) nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine zbog toga što ne rješava pitanje registracije Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine koja je osnovana na temelju Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine („Službeni list SRBiH“ br. 40/75 i 33/81 i „Službeni list RBiH“ broj 15/94), koji je na osnovu ustavnog načela kontinuiteta pravnih propisa još uvijek na snazi i dio je pravnog sistema Bosne i Hercegovine.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, da najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove odluke u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ uskladi Zakon o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 33/02, 37/03 i 76/11) s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda, da u roku iz prethodnog stava obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o mjerama preduzetim s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Vesna Trifunović; u daljnjem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je 24. juna 2024. godine zahtjev Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) za ocjenu ustavnosti Zakona o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br. 33/02, 37/03 i 76/11; u daljnjem tekstu: sporni Zakon o registraciji) sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine u dijelu koji se odnosi na čl. 1. i 18. spornog Zakona o registraciji.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, 10. jula 2024. godine od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) i Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ministarstvo pravde) zatraženo je da dostave odgovore na zahtjev.

3. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Predstavnički dom), Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Dom naroda), Vijeće ministara i Ministarstvo pravde dostavili su odgovore na zahtjev u periodu od 18. jula do 10. oktobra 2024. godine.

III. Zahtjev

a) Uvodne napomene

4. S ciljem svrsishodnog sagledavanja relevantnih činjenica, Ustavni sud će prvo hronološki ukazati na pravni status Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ANUBiH).

b) Pravni status do stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine

5. Zakonodavni organ Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine je 2. jula 1951. godine donio Zakon o Naučnom društvu Bosne i Hercegovine kojim je osnovano Naučno društvo Bosne i Hercegovine. Naučno društvo Bosne i Hercegovine pod tim nazivom djelovalo je sve do prerastanja u ANUBiH. Naime, 22. juna 1966. godine zakonodavni organ Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SRBiH) donio je novi Zakon o ANUBiH, od kada ta ustanova počinje zvanično koristiti naziv ANUBiH. Nakon toga SRBiH ponovo je donijela novi Zakon o ANUBiH (objavljen u „Službenom listu SRBiH“ broj 40/75, a stupio na snagu 3. januara 1976. godine). Prema članu 1. tog zakona, ANUBiH je samostalna organizacija u koju se udružuju istaknuti naučni radnici i umjetnici radi unapređivanja nauke i umjetnosti, a prema članu 2. navedenog zakona, ANUBiH ima svojstvo pravnog lica, dok je članom 3. tog zakona utvrđena djelatnost ANUBiH. Taj zakon je izmijenjen Zakonom o izmjenama Zakona o ANUBiH (objavljen u „Službenom listu SRBiH“ broj 33/81, a stupio na snagu 7. januara 1982. godine). Do stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine ANUBiH, na osnovu odredbi navedenog zakona, bio je registriran kod tadašnjeg Republičkog sekretarijata za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SRBiH rješenjem tog sekretarijata od 18. januara 1988. godine (vidi tačku 23. ove odluke).

c) Pravni status nakon stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine

6. Nakon međunarodnog priznanja Republike Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: RBiH), Skupština RBiH donijela je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ANUBiH od 3. januara 1976. godine i 7. januara 1982. godine (objavljen u „Službenom listu RBiH“ broj 15/94, a stupio na snagu 24. juna 1994. godine). Skupština RBiH je 7. novembra 1994. godine dala saglasnost za izmjene Statuta ANUBiH (vidi tač. 24. i 25. ove odluke).

7. ANUBiH je od 2006. godine punopravni član All European Academies (ALLEA; European Federation of Academies of Sciences and Humanities) kao najobimnije mreže akademija u Evropi koja okuplja gotovo 60 akademija iz oko 40 zemalja Evropske unije i van nje. Akademije članice su samoupravna tijela uglednih naučnika iz svih područja prirodnih, društvenih i humanističkih nauka (https://allea.org/members/#toggle-id-36).

8. ANUBiH je tokom 2013. godine podnošenjem zahtjeva Ministarstvu pravde pokrenula postupak upisa u Registar pravnih lica Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Registar). Navedeni zahtjev je odbijen rješenjem Ministarstva pravde od 3. januara 2014. godine, koje je potvrđeno rješenjem Žalbenog vijeća pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Žalbeno vijeće) od 10. februara 2014. godine. Zahtjevi ANUBiH su odbijeni na osnovu odredbi spornog

Zakona o registraciji. Oba navedena upravna rješenja su poništena pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) presudom od 23. oktobra 2014. godine i predmet je vraćen prvostepenom organu na ponovno odlučivanje. U ponovnom postupku je opet odbijen zahtjev ANUBiH za upis u Registar, nakon čega je ANUBiH pokrenuo upravni spor, u kojem je Sud BiH presudom od 24. februara 2017. godine odbio tužbu kao neosnovanu.

9. Nezadovoljan presudom Suda BiH od 24. februara 2017. godine, ANUBiH se apelacijom obratio Ustavnom sudu, koji je 10. novembra 2020. godine donio Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-1679/17 (dostupna na www.ustavnisud.ba). U tom predmetu je utvrđeno da je odbijanje zahtjeva ANUBiH za upis u Registar suprotno načelu vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i načelu kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. U citiranoj odluci je, između ostalog, navedeno:

> *40. U konkretnom sporu, Ustavni sud smatra da je suprotno ustavnom načelu vladavine prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine da na jednoj strani, prema Zakonu o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine koji je na osnovu načela kontinuiteta zakona dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, apelantica ima zakonski osnov, dakle legitimno očekivanje za nesmetano i potpuno obavljanje svoje djelatnosti, dok je na drugoj strani na osnovu Zakona o registraciji odbijen njen zahtjev za upis u Registar, a što je jedan od uvjeta da apelantica u praksi učestvuje u pravnom prometu neophodnom za nesmetano obavljanje djelatnosti.*
>
> *41. Također, Ustavni sud smatra da je odbijanje apelanticinog zahtjeva za upis u Registar suprotno ustavnom načelu kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, koji osigurava apelanticin institucionalni kontinuitet jer je ona time ograničena u pravnom prometu neophodnom za obavljanje svoje djelatnosti, iako je Zakon o Akademiji nauka i umjetnosti, kojim je utvrđen apelanticin status, dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine. Dakle, dovedena je u pitanje primjena navedenog zakona, koji je na snazi u pravnom sistemu Bosne i Hercegovine, jer apelantica nije izjednačena u svojim pravima utvrđenim zakonom s drugim pravnim licima.*
>
> *42. Na osnovu svega navedenog, Ustavni sud zaključuje da je za rješenje konkretnog ustavnog spora neophodno naložiti Ministarstvu, koje je nadležno za registraciju pravnih lica, da ponovo odluči o apelanticinom zahtjevu za upis u*

Registar u skladu s demokratskim načelom iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i načelom kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Preduzimanje mjera s ciljem izvršenja ove odluke podrazumijeva, po potrebi, dopune podzakonskih akata iz člana 1. Zakona o registraciji.

10. Aneks citirane Odluke broj AP-1679/17 čini izdvojeno mišljenje u skladu s odlukom Ustavnog suda. U izdvojenom mišljenju je podržano utvrđivanje povrede ustavnog prava u odnosu na pravni kontinuitet propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Ukazano je da je potpuno jasno da ANUBiH nisu osnovale institucije Bosne i Hercegovine formirane nakon 14. decembra 1995. godine, nego institucije SRBiH, odnosno RBiH. Pri tome je navedeno da pravni kontinuitet ANUBiH nije sporan, ali da naš pravni sistem ne poznaje pozivanje na razloge registracije „iz praktičnih razloga“ i u tom dijelu je apelaciju trebalo odbiti kao neosnovanu. S druge strane, ukazano je da je registracija ANUBiH trebala ići prema Vijeću ministara, shodno članu 30. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH, a ne prema Ministarstvu pravde, jer u spornom Zakonu o registraciji nema ovlaštenja koje bi Ministarstvu dalo pravo da donese podzakonski akt kojim bi sā mo riješilo pitanje takvih registracija.

11. U kontekstu izvršenja citirane Odluke broj AP-1679/17, Ministarstvo pravde je 26. aprila 2021. godine obavijestilo Ustavni sud da je ono tijelo uprave koje provodi zakone i, kada je za to zakonom ovlašteno, donosi provedbene propise. Dalje je navedeno da spornim Zakonom o registraciji nije propisano ovlaštenje na osnovu kojeg bi Ministarstvo pravde moglo donijeti podzakonski akt kojim bi sāmo riješilo pitanje te registracije i sličnih registracija sve dok nadležna tijela vlasti Bosne i Hercegovine ne donesu zakon kojim će urediti pitanje nastavka rada ustanova, službi i tijela koji su uspostavljeni propisima Bosne i Hercegovine i Republike Bosne i Hercegovine, kako je to propisano Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine. S obzirom na navedeno, Ministarstvo pravde je obavijestilo Ustavni sud da je aktom broj 09-50-2304/21 od 1. marta 2021. godine pokrenulo inicijativu kod nadležnog Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine u svrhu donošenja odgovarajućih propisa te uređenja pravnog statusa ANUBiH, odnosno stvaranja pravnih pretpostavki za upis ANUBiH u Registar, u skladu sa zakonom.

12. Nakon donošenja odluke Ustavnog suda u predmetu broj AP-1679/17, Ministarstvo pravde je donijelo rješenje od 8. februara 2021. godine kojim je ponovo odbijen zahtjev ANUBiH za upis u Registar. U rješenju je navedeno da ANUBiH nema status pravnog lica u smislu člana 1. spornog Zakona o registraciji, zbog čega ANUBiH nije dužan podnositi zahtjev za upis niti se upisati u Registar sve dok nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine ne odredi drugačije. Žalbeno vijeće je

rješenjem od 9. juna 2021. godine odbilo kao neosnovanu žalbu ANUBiH izjavljenu protiv prvostepenog rješenja od 8. februara 2021. godine. Upravno vijeće Suda BiH je 27. decembra 2023. godine donijelo presudu kojom je odbilo tužbu ANUBiH podnesenu protiv upravnih rješenja donesenih u ponovnom postupku smatrajući da su upravni organi pravilno primijenili materijalno pravo. ANUBiH je Sudu BiH podnio zahtjev za preispitivanje presude Suda BiH od 27. decembra 2023. godine, nakon čega je Sud BiH uputio Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu ustavnosti spornog Zakona o registraciji.

d) Predmet povodom kojeg je podnesen zahtjev

13. Pred Sudom BiH vodi se postupak po vanrednom pravnom lijeku podnesenom u upravnom sporu tužioca ANUBiH protiv tuženog Žalbenog vijeća radi upisa u Registar. U tom postupku se postavilo pitanje pravilnosti primjene materijalnog prava u situaciji kada su važeći propisi u suprotnosti s demokratskim načelima i ne osiguravaju kontinuitet pravnih propisa. U vezi s tim, u konkretnom slučaju pokrenut je postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti spornog Zakona o registraciji sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine.

e) Navodi iz zahtjeva

14. Podnosilac zahtjeva ističe da je ANUBiH nesumnjivo osnovan prije stupanja na snagu spornog Zakona o registraciji, ali i prije stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim je ukazano na sadržaj člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine te na zaključke iz citirane odluke Ustavnog suda u predmetu broj AP-1679/17. Za podnosioca zahtjeva je nesporno da je Zakon o ANUBiH dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, ali da sama ta činjenica ne može biti osnov za upis. Podnosilac zahtjeva ističe da sadašnje zakonsko rješenje ne omogućava primjenu materijalnog prava koje putem kontinuiteta pravnih propisa osigurava ostvarivanje načela demokratskog društva i isključuje arbitrarnost u odlučivanju. Zatim je navedeno da Ministarstvo pravde nije pokrenulo postupak dopune podzakonskih akata iz člana 1. spornog Zakona o registraciji niti je Vijeće ministara pokrenulo postupak pred Parlamentarnom skupštinom BiH za donošenje zakona koji uređuje pitanje rada ustanova, službi i tijela koji su ustanovljeni propisima SRBiH i RBiH koji su još uvijek na snazi. S obzirom na navedeno, podnosilac zahtjeva ističe da u takvoj pravnoj praznini sud nema ovlaštenja da izvršnim organima naloži izmjenu propisa koji nisu kompatibilni s Ustavom Bosne i Hercegovine, te da važeći propis ne omogućava otklanjanje povreda iz člana I/2. i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine na koje je Ustavni sud ukazao u citiranoj Odluci broj AP-1679/17. Stoga podnosilac zahtjeva smatra da su ispunjeni uvjeti za podnošenje zahtjeva iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i

Hercegovine, pa je predloženo da Ustavni sud ocijeni kompatibilnost spornog Zakona o registraciji u dijelu čl. 1. i 18. koji reguliraju registraciju pravnih lica koja su osnovale institucije Bosne i Hercegovine prije stupanja na snagu spornog Zakona o registraciji, a kojim je propušteno da se regulira pitanje registracije pravnih lica osnovanih zakonom SRBiH i RBiH.

f) Odgovori na zahtjev

15. Predstavnički dom je naveo da je nakon rasprave Ustavnopravna komisija, sa šest glasova „za“, bez glasova „protiv“ i sa dva glasa „suzdržan“, konstatirala da je „ne ulazeći u meritum zahtjeva“ sporni Zakon o registraciji donesen u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine.

16. Dom naroda je u odgovoru na zahtjev dostavio mišljenje Ustavnopravne komisije u kojem je navedeno da je nakon rasprave jednoglasno odlučeno da Ustavni sud donese odluku o zahtjevu.

17. Vijeće ministara je obavijestilo da je zahtjev dostavilo Ministarstvu pravde radi sačinjavanja prijedloga odgovora na zahtjev.

18. Ministarstvo pravde je istaklo da nema primjedbi u pogledu navoda iz dostavljenog zahtjeva.

g) Nalog visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu od 21. novembra 2024. godine

19. Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: visoki predstavnik) je 21. novembra 2024. godine donio nalog broj 02/24 kojim se podržava funkcioniranje Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine i drugih ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu (u daljnjem tekstu: nalog; https://www.ohr.int/nalog-kojim-se-podrzava-funkcioniranje-nacionalne-i-univerzitetske-biblioteke-bosne-i-hercegovine-i-drugih-ustanova-kulture-od-znacaja-za-bosnu-i-hercegovinu/).

20. Nalog je stupio na snagu danom donošenja, te se izričito odnosi na, kako je to navedeno, sedam ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu, to jest: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Historijski muzej Bosne i Hercegovine, Nacionalnu i univerzitetsku biblioteku Bosne i Hercegovine, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine, Biblioteku za slijepa i slabovidna lica Bosne i Hercegovine, Kinoteku Bosne i Hercegovine i Umjetničku galeriju Bosne i Hercegovine. Uvodni dio navedenog naloga sadrži, između ostalog, pozivanje na odredbe člana I/1. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, kao i člana 30. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine. Dalje je u nalogu ukazano da navedenih sedam ustanova nastavlja svoje pravno postojanje kao državne ustanove, te su zakoni kojima se uređuje osnivanje navedenih ustanova ostali na snazi i nastavljaju se primjenjivati (dok nadležni organi vlasti Bosne i Hercegovine ne odrede drugačije). U nalogu je također navedeno da je

Bosna i Hercegovina i dalje osnivač/vlasnik tih ustanova, pa je time i u obavezi da vrši svoje nadležnosti kao osnivač/vlasnik, uključujući i potrebna imenovanja i finansiranje. U nalogu je naglašeno da je Republika Bosna i Hercegovina određena kao jedini osnivač i vlasnik tih ustanova te da je Zakonom o ustanovama („Službeni list RBiH" br. 6/92, 8/93 i 13/94) utvrđeno da je Vlada Republike BiH nadležna za imenovanje upravnih organa u navedenim ustanovama kulture. Visoki predstavnik je istakao da se nalogom ne prejudiciraju pravni propisi čije je donošenje hitno potrebno radi ažuriranja propisa koji se odnose na status ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu. U vezi s tim, nadležnim organima Bosne i Hercegovine, a naročito Vijeću ministara, određen je rok od 60 dana od dana stupanja na snagu tog naloga da podnesu prijedlog(e) zakona Parlamentarnoj skupštini kojim će se, između ostalog, urediti upravljanje i finansiranje ustanova kulture od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

IV. Relevantni propisi

21. **Ustav Bosne i Hercegovine** u relevantnom dijelu glasi:

Član I

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Aneks II

Prelazne odredbe

2. Kontinuitet pravnih propisa

Svi zakoni, propisi i sudski poslovnici, koji su na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostaće na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine.

22. **Zakon o registraciji pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH" br. 33/02, 37/03 i 76/11)

Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst relevantnih odredbi sačinjen u Ustavnom sudu BiH, koji glasi:

Član 1.

Ovim zakonom se uređuju uslovi i način registracije pravnih lica koja osnivaju institucije Bosne i Hercegovine, nadležnost za vođenje, čuvanje i rukovanje Registrom za upis pravnih lica Bosne i Hercegovine, prava i obaveze registrovanih pravnih lica, postupak registracije i izmjena i dopuna registracije, vrste rješenja koje nadležno ministarstvo donosi po zahtjevu za upis ili izmjene i dopune registracije i sadržaj i djelovanje tih rješenja, prestanak sa radom registrovanih pravnih lica, mjere koje se mogu izreći registrovanim pravnim licima i slučajevi u kojima se te mjere izriču, primjena Zakona i nadležnost i rok za donošenje podzakonskih akata, stupanje na snagu i način objavljivanja ovog zakona.

Član 2. stav 2.

2. Pravna lica iz stava 1. koja su upisana u Registar u skladu sa odredbama ovog zakona, obavljaju djelatnost utvrđenu osnivačkim aktom i statutom, u skladu sa Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine i imaju pravo djelovati na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 3.

1. Ministarstvo pravde (u daljem tekstu: Ministarstvo) nadležno je za registraciju pravnih lica iz člana 2.

2. Registracija se vrši upisom u Registar.

Član 8. st. 1. i 2.

1. Ministarstvo vodi postupak po zahtjevu za upis, izmjene i/ili dopune registracije i brisanje iz registra te donosi rješenje u roku 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

2. Ministarstvo će odbiti zahtjev za upis u registar, ako podnosilac zahtjeva nema status pravnog lica iz člana 1. ovog zakona.

Član 18.

1. Pravna lica koja su osnovana od institucija Bosne i Hercegovine prije stupanja na snagu ovog zakona dužna su podnijeti zahtjev za registraciju u skladu sa odredbama ovog zakona, u roku od 30 (trideset) dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

2. Pravna lica iz stava 1. dužna su usaglasiti svoje akte sa odredbama ovog zakona i ista, u roku od 3 (tri) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, dostaviti Ministarstvu.

23. **Zakon o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine** („Službeni list SRBiH“ br. 40/75 i 33/81) kako je objavljen u službenom glasilu, ali lektoriran na službene jezike u BiH, u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Akademija) je samostalna i samoupravna organizacija u koju se udružuju istaknuti naučni radnici i umjetnici u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini radi unapređivanja nauke i umjetnosti, jačanja socijalističkih samoupravnih društvenih odnosa i razvitka društvenih proizvodnih snaga.

Član 2.

Akademija ima svojstvo pravnog lica.

Sjedište Akademije je u Sarajevu.

Član 3.

Akademija svojom djelatnošću:

- *razvija naučnu misao i njeguje umjetnosti,*
- *proučava i podstiče proučavanje značajnih pitanja u oblasti nauke i umjetnosti,*
- *organizira i koordinira istraživanja u svim oblastima nauke i podstiče stvaralaštvo u oblasti umjetnosti,*
- *doprinosi utvrđivanju i ostvarivanju politike razvoja nauke i kulture,*
- *podstiče i pomaže uzdizanje naučnih radnika i umjetnika,*
- *učestvuje u vrednovanju rezultata naučnog i umjetničkog rada,*
- *daje prijedloge i mišljenja državnim organima o unapređivanju nauke, organizaciji naučnog rada i primjeni naučnih tekovina, kao i o mjerama za unapređivanje umjetnosti,*

- objavljuje rezultate naučnih istraživanja i naučna i umjetnička djela koja su od posebnog značaja za Republiku i njenu kulturnu baštinu.

Član 22.

Skupština Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine daje saglasnost na statut Akademije.

24. **Zakon o izmjenama Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine** („Službeni list RBiH“ broj 15/94) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

U Zakonu o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine („Službeni list SRBiH“ br. 40/75 i 33/81) u članu 1. riječi „i samoupravna“ i riječ „Socijalističkoj“ brišu se, a iza riječi „umjetnosti“ stavlja se tačka, a preostali dio teksta se briše.

Član 2.

U članu 3. alineja 7. riječi: „samoupravnim organizacijama i zajednicama, društveno-političkim zajednicama i“ brišu se.

Član 11.

U članu 22. riječ „Socijalističke“ briše se.

25. **Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine** („Službeni list RBiH“ broj 33/94) glasi:

Na osnovu Amandmana LXXI Ustava tačka 4. alineja 2. na Ustav Republike Bosne i Hercegovine i člana 22. Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine („Službeni list SRBiH“ br. 40/75 i 33/81 i „Službeni list RBiH“ broj 15/94), Skupština Republike Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 7. novembra 1994. godine, donijela je:

ODLUKU O DAVANJU SUGLASNOSTI NA ODLUKU O IZMJENAMA I DOPUNAMA STATUTA AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

I

Daje se suglasnost na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine broj 01-02-90/94 od 26. jula 1994. godine.

II

Ovu odluku objaviti u „Službenom listu RBiH“

26. **Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine** („Službeni glasnik BiH“ br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17) u relevantnom dijelu glasi:

Član 30.

Vijeće ministara će u roku od šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pokrenuti postupak pred Parlamentarnom skupštinom BiH za donošenje zakona kojim će se urediti pitanje nastavka rada drugih ustanova, službi i tijela koja su uspostavljena propisima BiH i RBiH, a koja su obavljala ili obavljaju upravne, stručne ili druge poslove iz okvira nadležnosti BiH ili za potrebe tijela vlasti BiH.

V. Dopustivost

27. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) tačka d) Pravila Ustavnog suda.

28. Član VI/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je proslijedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

29. Zahtjev za ocjenu ustavnosti podnio je Sud BiH (sutkinja Vesna Trifunović), što znači da je zahtjev podnijelo ovlašteno lice iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U-5/10* od 26. novembra 2010. godine, tač. 7–14, objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 37/11). Imajući u vidu odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da je ovaj zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašteni subjekt te da ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. stav (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

30. Podnosilac zahtjeva je postavio pitanje ustavnosti spornog Zakona o registraciji u smislu člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine jer odredbe čl. 1. i 18. spornog Zakona o registraciji ne propisuju mogućnost registracije pravnih lica osnovanih zakonom koji je donijela SRBiH, odnosno RBiH. Međutim, iako se zahtjevom konkretno osporavaju čl. 1. i 18. spornog Zakona o registraciji, Ustavni sud smatra da zahtjev ustvari pokreće pitanje ustavnosti navedenog zakona zato što ne sadrži posebne odredbe kojima se regulira pravni status ANUBiH kao pravnog lica koje je osnovano zakonom SRBiH, koji je još uvijek na snazi na osnovu ustavnog načela o kontinuitetu propisa.

31. Ustavni sud smatra da ustavno načelo kontinuiteta pravnih propisa predstavlja mehanizam osiguranja načela vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Bliski odnosi između vladavine prava i demokratskog društva posebno su naglašeni u praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) različitim izrazima: „demokratsko društvo koje se pridržava vladavine prava" (*Winterwerp protiv Nizozemske*, presuda od 24. oktobra 1979. godine, tačka 39), „demokratsko društvo zasnovano na vladavini prava" (*Vereniging Weekblad Bluf! protiv Nizozemske*, presuda od 9. februara 1995. godine, tačka 35) i, više sistemski, „vladavina prava u demokratskom društvu" (*Malone protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 2. augusta 1984. godine, tačka 79). Budući da je povezana s pojmom „demokratsko društvo", vladavina prava također je povezana sa širim konceptom „evropskog javnog poretka" (*Ujedinjena komunistička partija Turske i drugi protiv Turske*, presuda od 30. januara 1998. godine, tačka 45).

32. Navedeni ustavni mehanizmi su propisani članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. Ustavni sud podsjeća da član 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine podrazumijeva ustavno načelo kontinuiteta pravnih propisa, prema kojem su svi zakoni koji su bili na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada je Ustav Bosne i Hercegovine stupio na snagu ostali na snazi sve dok nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine ne odredi drugačije. Vladavina prava iz člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, u kontekstu načela kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, sredstvo je kojim se osigurava da se zakoni usvojeni prije stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine nastave provoditi u situaciji kada „nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine" nije osporio ustavnost takvih zakona.

33. Pitanje kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine Ustavni sud je razmatrao u svojoj praksi iz apelacione nadležnosti. Tako je u Odluci broj AP-130/04 od 2. decembra 2005. godine, tačka 68, navedeno sljedeće: „Ustavni sud ponavlja da, prema članu I Ustava Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina nastavlja svoje pravno postojanje prema međunarodnom pravu kao država i tako nasljeđuje status bivše Republike Bosne i Hercegovine. Ustavni sud se, dalje,

poziva na Aneks II/2. Ustava Bosne i Hercegovine, kojim je propisan kontinuitet pravnih propisa, prema kojem '[s]vi zakoni, propisi i sudski poslovnici, koji su na snazi na teritoriji Bosne i Hercegovine u trenutku kada Ustav stupi na snagu, ostat će na snazi u onoj mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa Ustavom dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine'. *In conclusio*, svi opći akti koji su usvojeni do stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine ostaju na snazi u punom obimu sve dok drugačije ne odredi nadležni organ vlasti Bosne i Hercegovine."

34. Imajući u vidu navedeno, kao i okolnosti ovog slučaja, Ustavni sud smatra da je nesporno da je Zakon o ANUBiH (vidi tač. 23−25. ove odluke), primjenom načela kontinuiteta pravnih propisa iz člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine. Navedeno je Ustavni sud već konstatirao u citiranoj Odluci broj AP-1679/17 (vidi tačku 9. ove odluke). Ustavni sud može samo još jednom ponoviti kako je nesporno da, u odnosu na pravni status Zakona o ANUBiH, nadležni organ vlasti, prema članu 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine, nije „odredio drugačije" u pogledu važenja pravnog statusa tog zakona. Navedeno znači da je Zakon o ANUBiH i dalje dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine prema članu 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud je u Odluci broj AP-1679/17 također konstatirao da tako definiran pravni status Zakona o ANUBiH daje ANUBiH legitimno očekivanje za nesmetano i potpuno obavljanje njegove djelatnosti (vidi tačku 9. ove odluke).

35. Međutim, Ustavni sud zapaža da sporni Zakon o registraciji uspostavlja ograničenja kada je riječ o registraciji pravnih lica jer se ta registracija odnosi isključivo na pravna lica koja osnivaju ili koja su već osnovale institucije Bosne i Hercegovine nakon stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine (čl. 1. i 18). S druge strane, spornim Zakonom o registraciji nisu obuhvaćena pravna lica koja su osnovana zakonima donesenim prije stupanja na snagu Ustava Bosne i Hercegovine. To se u konkretnom slučaju odnosi na ANUBiH. Zbog takvog zakonskog rješenja i nepostojanja drugog pravnog propisa koji bi se odnosio na ANUBiH, on je u postojećoj pravnoj regulativi onemogućen djelovati u punom obimu prava obuhvaćenih važećim Zakonom o ANUBiH. Navedeno je Ustavni sud već konstatirao u citiranoj Odluci broj AP-1679/17 kada je naglasio da „na jednoj strani, prema Zakonu o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine koji je na osnovu načela kontinuiteta zakona dio pravnog sistema Bosne i Hercegovine, apelantica ima zakonski osnov, dakle legitimno očekivanje za nesmetano i potpuno obavljanje svoje djelatnosti, dok je na drugoj strani, na osnovu Zakona o registraciji, odbijen njen zahtjev za upis u Registar, a što je jedan od uvjeta da apelantica u praksi učestvuje u pravnom prometu neophodnom za nesmetano obavljanje djelatnosti" (vidi tačku 9. ove odluke). Stoga, Ustavni sud ukazuje da je takvim ograničenjem, prema spornom Zakonu o registraciji, direktno dovedena u pitanje primjena Zakona o ANUBiH koji je na snazi u pravnom

sistemu Bosne i Hercegovine, što ima za posljedicu neusklađenost spornog Zakona o registraciji s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i člana 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine.

36. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da sporni Zakon o registraciji nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine.

VII. Zaključak

37. Ustavni sud zaključuje da sporni Zakon o registraciji nije u skladu sa članom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i članom 2. Aneksa II Ustava Bosne i Hercegovine zbog toga što ne rješava pitanje registracije ANUBiH koji je osnovan na temelju Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine („Službeni list RBiH“ br. 40/75 i 33/81 i „Službeni list RBiH“ broj 15/94) koji je na osnovu ustavnog načela kontinuiteta pravnih propisa još uvijek na snazi i dio je pravnog sistema Bosne i Hercegovine.

38. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 61. stav (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

39. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Seada Palavrić